

Zsidó Származást Igazoló Irat



1941-ben a román hatóságok elrendelték a zsidó lakosság összeírását [lásd: zsidótörvények Romániában]. Ezt a dokumentumot 1942-ben, az összeírás alkalmával állították ki számomra. Ezen fel van tüntetve a nevem, lakhelyem és vallásom. Nemcsak Magyarországon, hanem Romániában is vitték a zsidókat munkaszolgálatra. Engem 1941 augusztusában vittek el. Ezek a munkaterületek az ország különböző részein helyezkedtek el. Először a Bánságban voltunk munkaszolgálaton, ahol kubikosmunkát végeztünk, aztán áthelyeztek az Olt völgyébe. A leghosszabb időt Dél-Moldvában, Focsanitól nem messze töltöttem. A temesvári és aradi zsidók nagy részét ide hozták munkaszolgálatra. Focsani mellett egy ideig szanitécként dolgoztam. A munkaszolgálaton volt nálam egy szanitéctáska, amit még Temesvárról hoztam magammal, benne orvosságokkal és kötszerekkel. Idősebb korú embereket különösen gyakran kezeltem. Injekcióztam őket, és még az is előfordult, hogy a román katonákat is, ha megsérültek, én részesítettem elsősegélyben. Sőt, a parancsnokunkat, aki egy kapitány volt, egy alkalommal szemfertőzés támadta meg a por és a rossz higiéniai viszonyok miatt. Én kezeltem ki, másodéves orvostan-hallgatói tudásommal és a nálam lévő könyvek segítségével. Sebészeti és a fertőző betegségekkel foglalkozó tankönyvek voltak velem. Előfordult, hogy valakinek volt valamilyen furunkulusa vagy tályogja, én azt kikezeltem. A tályogot felvágtam, kitisztítottam, fertőtlenítettem az előírás szerint. Én inkább a kissebészet terén tudtam segíteni, mert belgyógyászati ismereteim még nem voltak. Odáig nem jutottam el az egyetemi tanulmányaimmal. Ott, ahol én voltam, viszonylag normális körülmények között éltünk, de nem minden munkaszolgálatos egységnél volt ez így. A bátyám panasaiból és elbeszéléseiből tudom, hogy milyen szörnyű volt a pankotai munkaszolgálatosok helyzete. (Pankota 40 kilométerre van Aradtól, északkeleti irányban.) Mi katonai keretben voltunk. Rádiót hallgathattunk, a mellettünk lévő katonai egységek tisztjei pedig francia-, nyugatbarátok voltak. Volt köztük például olyan, aki eljött hozzánk, és tájékoztatott minket a háború állásáról. Az utolsó hetekben odajött az egyik tiszt, és elmondta, hogy a visszavonuló németek a közelünkben vannak. Úgy gondolta, helyesen, hogy a visszavonuló németek talán megtalálnak bennünket és kivégeznek minket, munkaszolgálatosokat. Azt mondta, hogy ?Adok nektek szekereket, hogy bevigyen benneteket a városba, Brailába, ahol mégiscsak nagyobb a biztonság, mint kint, vidéken?. De erre nem került sor, mert 1944. augusztus 23-án a hadsereg átállt a szövetségesek oldalára, mi pedig visszavonultunk a katonákkal együtt Braila felé. Nem vagyok egészen biztos benne, hogy előbb Focsaniba vagy Brailába mentünk-e, de emlékszem, hogy útközben találkoztunk fejvesztve visszavonuló németekkel, akik fegyvereiket eldobálva menekültek az oroszok elől. Brailán segélyt

kaptunk a hitközségtől, és mindaddig ott ültünk, amíg megindultak a vonatok.